

Érkezett: 2019 JÚN 13.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Iktatószám: 11287-5/2019/PARL
Melléklet: 1 db.

Kövér László úr részére,
az Országgyűlés elnöke

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (a továbbiakban: HHSZ) 137/A. § (4) bekezdése alapján iromány-nyilvántartásba vétel céljából megküldöm az Európai filmkoprodukciós egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslatnak (T/5235. szám) a HHSZ 57. §-a alapján megszerkesztett elfogadott szövegéhez készített indokolást.

Budapest, 2019. június „ 13 ”.

Tisztelettel:

Prof. Dr. Kásler Miklós
miniszter

Előterjesztői indokolás
az Európai filmkoprodukciós egyezmény kihirdetéséről szóló
20... évi törvényhez

Általános indokolás

Az 1992. október 2-án létrejött Európai filmkoprodukciós egyezmény (ETS 147. szám, a továbbiakban az indokolás szövegében „egyezmény”) 1994. április 1-jén lépett hatályba, az Európa Tanács 43 tagállama ratifikálta, Magyarországon pedig az Európa Tanács keretében 1992. október 2-án létrejött európai filmkoprodukciós egyezmény kihirdetéséről szóló 7/1998. (I. 23.) Korm. rendelet hirdette ki.

Az egyezmény, felismerve, hogy az európai filmes együttműködések elsősorban koproduciók (hosszú ideig kizárólagosan bilaterális, majd egyre inkább multilaterális koproduciók) útján valósulnak meg, célul tűzte ki a koproduciók állami támogatásának harmonizálását. Az európai koproduciókat bátorító egyezmény egyszerűsítette a koprodukciós eljárási és gyártási szabályokat az Eurimages nevű európai alap által kidolgozott szabályrendszer szerint. A többoldalú filmművészeti kapcsolatok elősegítésén túl az egyezmény közös jogi alap megteremtésével és a filmkoprodukciókban való anyagi részvétel küszöbének csökkentésével számos olyan kis állam számára is lehetővé tette a mindössze két felet tömörítő koproduciók jogi keretrendszere kedvezményeinek kihasználását, amelyek nem voltak olyan helyzetben, hogy különböző kétoldalú megállapodásokat írjanak alá. Az egyezmény elvárja a koprodukciós alkotásoktól, hogy erősítsék az európai identitást.

Az egyezmény hozzájárulása a koprodukciós területhez és ekként az európai mozgókép világ egészéhez meghatározó volt.

Az egyezményt a 7/1998. (I. 23.) Korm. rendelet hirdette ki, ugyanakkor, tekintettel a nemzetközi szerződésekről szóló 2005. évi L. törvény 7. § (3) bekezdés b) pontjában, valamint a 9. § (1) bekezdésében foglaltakra, szükséges az egyezmény törvényi szintű, ismételt kihirdetése a vonatkozó Korm. rendelet hatályon kívül helyezése mellett.

Az európai uniós jogi vonatkozások kapcsán elmondható, hogy az egyezmény tartalma összhangban áll az EU működéséről szóló szerződés (EUMSZ) kultúrára vonatkozó 167. cikkével, amely szerint az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és a kultúra területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európa Tanáccsal. Az EU intézményeivel és tagállamaival nem áll fenn előzetes véleményezési kötelezettség az Európai Unió joga alapján.

Részletes indokolás

1. §-hoz

A nemzetközi szerződésekről szóló 2005. évi L. törvény 7. § (3) bekezdés b) pontjában, valamint a 9. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel az egyezmény az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozik, és azt az Országgyűlés e törvénnyel hirdeti ki.

2. §-hoz

A 2. § rögzíti az egyezmény hiteles angol nyelvű szövegét és annak hivatalos magyar nyelvű fordítását.

Az egyezmény főbb rendelkezései a következők:

Az egyezmény tartalmi tagozódása:

- Preambulum
- I. fejezet – Általános rendelkezések
- II. fejezet – A koproduciókra vonatkozó szabályok
- III. fejezet – Záró rendelkezések
- I. Függelék – Kérelmezési eljárás
- II. Függelék – Európai koprodukciónak minősülő filmművészeti alkotás meghatározása, pontrendszer

Preambulum

A preambulum összefoglalja az egyezmény létrehozását befolyásoló azon elveket, amelyek hatással bírnak az európai filmművészeti koproduciók létrejöttére. Elismeri a filmművészetnek az önkifejezés és a sokszínűség fenntartásához, közös örökségünk megőrzéséhez való hozzájárulását. Hivatkozik az Eurimages nevű, a filmművészeti és audiovizuális alkotások koprodukciónak és forgalmazásának támogató európai alap filmkoprodukciónak fejlődését ösztönző munkájára. Hangsúlyozza az európai multilaterális filmkoprodukciónak igényének megfelelő, egységes szabályozás kidolgozásának fontosságát.

I. fejezet – Általános rendelkezések

1. cikk – Az egyezmény célja

E cikk az egyezmény célját határozza meg, amely az európai filmművészeti alkotások hivatalos koprodukciónak gyártásának előmozdítása.

2. cikk – Hatály

Az egyezmény szabályozza a felek területén kezdeményezett filmgyártási koprodukciónak érintő kapcsolatokat. Az egyezmény érvénye kiterjed:

- olyan koprodukciónak, amelyekben legalább három, az egyezményt aláíró három különböző országban működő filmgyártó cég vesz részt; valamint

- olyan koprodukciónak, amelyekben legalább három, az egyezményt aláíró három különböző országban működő filmgyártó cég, valamint egy vagy több olyan filmgyártó is részt vesz, amely nem az egyezményt aláíró országban működik. Az utóbbi esetben azonban az egyezményt aláíró országokban működő filmgyártók teljes hozzájárulása a produkcióhoz nem haladhatja meg a teljes gyártási költség 30 százalékát.

Az egyezmény rendelkezései csak akkor érvényesek, ha a koprodukciónak készült alkotás európai filmművészeti műnek minősül az egyezmény 3. cikk c) pontjának megfelelően.

Az egyezmény aláírói között érvényben lévő kétoldalú megállapodások továbbra is érvényben maradnak a kétoldalú koprodukciónak tekintetében.

Multilaterális koprodukciónak esetében az egyezmény rendelkezései az egyezmény aláírói között

korábban létrejött kétoldalú megállapodások rendelkezései helyébe lépnek. Abban az esetben, ha a kétoldalú koprodukciókra vonatkozó rendelkezések nem ütköznek a megállapodás rendelkezéseibe, továbbra is hatályban maradnak.

Amennyiben nincs olyan megállapodás, amely szabályozná az egyezmény aláírói közötti kétoldalú koprodukciónak kapcsolatokat, az egyezmény a kétoldalú koprodukciókra is kiterjed, azt az esetet kivéve, ha a felek valamelyike az egyezmény 20. cikkének megfelelően ettől eltérően rendelkezett.

3. cikk – Fogalom-meghatározások

A cikk meghatározza az egyezmény alkalmazása során használandó, alábbi szakkifejezéseket: filmalkotás, koprodukciónban részt vevő filmgyártó cég, európai filmalkotás, multilaterális koprodukción.

A „filmalkotás” fogalom-meghatározása a meglévő koprodukción megállapodásokban általánosan elfogadott meghatározást használja. A filmalkotásoknak filmszínházi bemutatásra szánt műveknek kell lenniük, azonban, tekintettel az európai forgalmazási nehézségekre, nem kizáró ok a koprodukción státuszt illetően, ha egy alkotást nem mutatnak be a mozikban.

II. fejezet – A koprodukciónra vonatkozó szabályok

4. cikk – Azonos elbírálás a nemzeti filmekkel

A cikk kimondja, hogy azoknak a multilaterális koprodukciónban készült európai filmalkotások, amelyek az egyezmény hatálya alá esnek, ugyanazokat a kedvezményeket élvezhetik a jogszabályok és egyéb rendelkezések tekintetében, mint amelyek a koprodukciónban részt vevő, a jelen egyezményt aláíró országokban a nem koprodukciónban készülő filmekre vonatkoznak.

A koprodukción megállapodás fő célja az, hogy a minősített filmművészeti alkotásokhoz hozzárendelje a koprodukciónban részt vevő egyes partnerek nemzetiségét. Az alkotások ily módon részesülhetnek a filmek gyártásáért, forgalmazásáért és kiállításáért járó nemzeti támogatásokból. A koprodukción az eredetre vonatkozó nemzeti szabályok előnyeit is élvezhetik, lehetőséget kaphatnak az érintett országokban az adókedvezmény előnyének a kihasználására. A koprodukciónban készült alkotások így a nemzeti alkotásokkal egyenlő bánásmódban részesülnek a nemzeti alkotások számára elérhető előnyök hozzáférhetősége tekintetében.

5. cikk – A koprodukción minősítés elnyerésének feltételei

A koprodukción státusz elismeréséhez elengedhetetlen az érintett országok illetékes hatóságai közötti egyeztetés és a hatóságok általi jóváhagyás. A kérelmezési eljárás célja annak megállapítása, hogy a koprodukción megfelel-e az egyezményben meghatározott szabályoknak. Minden egyes fél kijelöli az egyezmény alkalmazásáért felelős illetékes hatóságot. Erre egy olyan nyilatkozatban kerülhet sor, amelyet az egyezmény aláírásakor tesznek, vagy a ratifikációs, az elfogadási, a jóváhagyási vagy a csatlakozási okmányok letétbe helyezésekor. A nyilatkozat a későbbiekben bármikor módosítható.

Magyarország részéről az illetékes hatóság a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) – Magyar Nemzeti Filmiroda, amelynek kijelölését a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (Mktv.) 33. § (2) bekezdése, ill. a mozgóképszakmai hatóság által vezetett nyilvántartások

részletes szabályairól és az igazolások kiadásának rendjéről szóló 11/2012 (VIII. 9) NMHH rendelet 12. §-a tartalmazza.

A koprodukciós minősítés iránti kérelmet a I. Függelékben található kérelmezési eljárás szerint kell az illetékes hatóságokhoz benyújtani. A cikk célja továbbá annak biztosítása, hogy a koprodukcióban érdekelt filmgyártók rendelkezzenek a projekt sikeres végrehajtásához szükséges szakmai kompetenciákkal, technikai felkészültséggel és pénzügyi háttérrel.

6. cikk – A koprodukcióban részt vevők hozzájárulásának részarányai

A cikk – az Eurimages által követett gyakorlattal összhangban - kimondja, hogy multilaterális koprodukció esetében a minimális hozzájárulás mértéke nem lehet a filmalkotás teljes gyártási költsége 10 százalékánál kevesebb, és maximális mértéke nem haladhatja meg ugyanennek a 70 százalékát.

Abban az esetben, ha az egyezmény a 2. cikk 4. bekezdésének megfelelően a felek között létrejött kétoldalú megállapodás helyébe lép, a minimális hozzájárulás mértéke nem lehet a filmalkotás teljes gyártási költsége 20 százalékánál kevesebb, és a legnagyobb hozzájárulás nem haladhatja meg a filmalkotás teljes gyártási költsége 80 százalékát, az érvényben lévő bilaterális megállapodásokban alkalmazott százalékos arányokkal összhangban.

A koprodukciós megállapodásokban jellemzően előforduló 20%-os minimális részvételnél alacsonyabb kisebbségi hozzájárulás esetében a kisebbségi koproducer származása szerinti ország lépéseket tehet a nemzeti koprodukciós támogató mechanizmusokhoz való hozzáférés korlátozására.

7. cikk – A koprodukcióban résztvevők jogai

A cikk kimondja, hogy a koprodukciós szerződésnek biztosítania kell a koprodukcióban részt vevő felek számára az eredeti kép- és hangfelvétel negatívjának a tulajdonjogát. A negatívot a koprodukcióban részt vevők által kölcsönösen elfogadott helyen kell tárolni, és részükre az akadálytalan hozzáférést biztosítani kell.

A koprodukciós szerződésnek minden, a koprodukcióban részt vevő Fél részére jogot kell biztosítania ahhoz, hogy hozzájuthasson egy inter-negatívhoz vagy a másolat valamilyen más formájához.

8. cikk – Technikai és művészeti részvétel

A cikk kimondja, hogy a koprodukcióban résztvevők mindegyike köteles érdemi technikai és művészeti hozzájárulást tenni, pénzügyi befektetésük nagyságával arányosan. A filmalkotás elkészítésében részt vevő technikai és szakemberi stábot azoknak az államoknak az állampolgáraiból kell összeállítani, amelyeknek filmgyártói részt vesznek az adott koprodukcióban. Kivételes esetektől eltekintve az utómunkálatokat is a fenti országokban kell elvégezni.

Az egyezmény tehát a koprodukcióban készült alkotáshoz hozzárendeli a koprodukcióban részt vevő országok, illetve partnerek nemzetiségét. A nemzetiség elismerésének vissza kell tükröződnie az érintett ország stábja technikai és művészeti részvételében.

Amennyiben másként nem rendelkeznek a felek, a koprodukcióban részt vevő partnerek országaiból származó stáb és technikai felszerelés alkalmazására irányuló kötelezettség a garancia arra, hogy a felek nem vehetnek igénybe a koprodukció keretrendszerén kívül eső

országokból származó stábot vagy technikai felszerelést. A koprodukcióban részt vevő partnerek országaiban jogilag létrejött stáb tagjai az adott országok állampolgárainak tekintendők.

Az utómunkálatokat olyan országban kell elvégezni, amely a koprodukcióban részt vesz, kivéve, ha az érintett ország nem rendelkezik a megfelelő technikai felszerelésekkel.

9. cikk – Pénzügyi koprodukciók

Az egyezménynek nem célja a tisztán pénzügyi hozzájárulásra épülő koprodukciók széles körű alkalmazásának támogatása. Általánosságban alapelvként a 8. cikkben meghatározottakat kell követni, miszerint a pénzügyi részvételhez illeszkedő technikai és művészeti hozzájárulásról az egyes koproducereknek kell gondoskodniuk. Mindazonáltal, annak lehetővé tétele céljából, hogy az egyezmény egyfajta keretrendszer teremtse azon produkciók számára, ahol a projekt kulturális identitása tiszteletben tartásának és a koherens művészeti döntések biztosításának szükségessége nem összeegyeztethető a kisebbségi résztvevő érdemi technikai és művészeti kooperációjával, bizonyos korlátok között tisztán pénzügyi részvétel is előirányozható. E rendelkezések alapul vétele azonban nem mentesít az 5. cikk (4) bekezdésében a jóhiszemű koproducerek részvételére vonatkozó feltételek alól.

Tekintettel a pénzügyi koprodukciókra vonatkozó egyedi követelményekre, a maximális pénzügyi részvétel nem haladhatja meg a 25%-ot. A minimális hozzájárulás továbbra is 10% marad.

Kizárólag a kisebbségi részvételek kaphatnak mentességet a 8. cikkben meghatározott, művészeti és technikai részvételre vonatkozó szabály alól.

10. cikk – Általános részvételi egyensúly

E cikk bevezeti a filmművészeti kapcsolatok általános egyensúlyának fogalmát, mind a pénzeszközöket, mind a művészeti és technikai hozzájárulást illetően, és lehetővé teszi a felek számára az ilyen egyensúly újbóli létrehozásának sürgetését abban az esetben, ha azok az adott országgal kialakított koprodukciókban a viszonyosság hiányát figyelték volna meg.

11. cikk – Beutazás és tartózkodás

A cikk arról határoz, hogy mindegyik fél köteles a többi fél, koprodukcióban részt vevő technikai és művészeti stábja számára biztosítani a beutazást, a tartózkodást és a munkavállalási engedély megszerzését. Hasonlóképpen, mindegyik fél engedélyezi az egyezmény hatálya alá eső filmalkotások elkészítéséhez és forgalmazásához szükséges berendezések vámelőjegyzés keretében történő behozatalát, majd újbóli kivitelét.

12. cikk – A koprodukcióban részt vevő országok feltüntetése

A cikk előírja, hogy a koprodukcióban részt vevő országokat megfelelően fel kell tüntetni a koprodukcióban készített filmalkotásokban. Ezeknek az országoknak a nevét világosan fel kell tüntetni a film alkotóinak felsorolásakor, az összes népszerűsítő és reklámanyagban, valamint a filmalkotás bemutatásakor.

13. cikk – Export

A cikk rendelkezik arról, hogy amennyiben egy koprodukcióban készült filmalkotást olyan országba exportálnak, ahol kvóta szabályozza a filmalkotások importját és a koprodukcióban

részt vevő valamelyik félnek nincs joga ahhoz, hogy filmalkotásával szabadon megjelenhessen az importáló országban, akkor a többségi részesedésű, a jobb export-lehetőséggel rendelkező, vagy a rendezőt adó országnak a kvótájához adják hozzá a filmalkotást.

14. cikk – Nyelvi előírások

A cikk arról rendelkezik, hogy a filmnek a koprodukcióban részt vevő országokban történő forgalmazásának lehetővé tétele érdekében az érintett országok megkövetelhetik a végleges változat saját nyelvükön történő benyújtását az egyes országok kulturális szokásaitól függően akár szinkronizált vagy feliratozott formában.

15. cikk – Fesztiválok

A cikk arról rendelkezik, hogy annak az esetnek a kivételével, amikor a koprodukcióban résztvevők másként döntenek, a koprodukcióban készített filmalkotásokat a nemzetközi filmfesztiválokon az a fél mutatja be, ahol a többségi részvételű koprodukciós partner működik. Amennyiben egy filmalkotás az alkotók egyenlő pénzügyi részvételével készült, a filmet az a fél mutatja be, amelyik a rendezőt adja.

III. fejezet – Záró rendelkezések

16–22. cikk

Ezek a rendelkezések az Európa Tanáccsal kötött, a Miniszteri Bizottság által jóváhagyott egyezmények és megállapodások zárórendelkezés-mintáira épülnek.

16. cikk – Aláírás, ratifikálás, elfogadás, jóváhagyás

A cikk kimondja, hogy az egyezményt az Európa Tanács tagállamai és az Európai kulturális egyezményt aláíró egyéb államok írhatják alá, amelyek egyetértésüket a következő módokon fejezhetik ki:

- a) aláírással, fenntartás nélkül a ratifikálásra, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozóan; vagy
- b) ratifikálást, elfogadást vagy jóváhagyást igénylő aláírással, amelyet azután ratifikálás, elfogadás vagy jóváhagyás követhet.

Az egyezmény 1994. április 1-jén lépett hatályba, az Európa Tanács 43 tagállama ratifikálta, Magyarország pedig az Európa Tanács keretében 1992. október 2-án létrejött európai filmkoprodukciós egyezmény kihirdetéséről szóló 7/1998. (I. 23.) Korm. rendelet hirdette ki. Magyarország 1996. október 24-én írta alá az egyezményt a 16. cikk a.) pontjának megfelelően, és az Magyarország 1997. február 1-jén lépett hatályba.

17. cikk – Hatályba lépés

A cikk azt szabályozza, hogy az egyezmény annak a hónapnak az első napján lép hatályba, amely azon napot követő három hónapos időszak leteltét követi, amely alatt öt állam, ideértve az Európa Tanács legalább négy tagállamát, kötelezőnek ismeri el az egyezményt a 16. cikk rendelkezéseinek megfelelően. Bármely olyan aláíró állam vonatkozásában, amely csatlakozási szándékát ezt követően fejezi ki, az egyezmény annak a hónapnak az első napján lép hatályba, amely azt a napot követő három hónapos időszak letelte után következik, amikor az aláírás vagy a ratifikációs, elfogadási vagy jóváhagyási okirat letétbe helyezése megtörtént.

Az egyezmény a fentieknek megfelelően 1994. április 1-jén lépett hatályba.

18. cikk - Azoknak az államoknak a csatlakozása, amelyek nem tagjai az Európa Tanácsnak

A cikk értelmében az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága felhívhat bármely olyan európai államot, amely nem tagja az Európa Tanácsnak vagy az Európai Gazdasági Közösségnek, hogy csatlakozzon az egyezményhez, az európai filmművészeti koprodukciók támogatása célkitűzésével összhangban.

19. cikk – Területi megszorítások

E cikk előírja, hogy a ratifikációs, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmány aláírásakor vagy letétbe helyezésekor bármely állam meghatározhatja azt a területet vagy területeket, amelyekre az egyezmény érvényes.

Az egyezményt aláíró bármelyik fél tetszőleges későbbi időpontban az Európa Tanács Főtitkárának címzett nyilatkozatban kiterjesztheti az egyezmény hatályát bármely más, a nyilatkozatban megjelölt területre. A területtel kapcsolatos nyilatkozatok vissza is vonhatóak.

20. cikk - Fenntartások

A cikk azt a két fenntartást vázolja fel, amely az egyezmény keretében megengedett. Az első fenntartás értelmében bármely állam kijelentheti, hogy egy vagy több féllel kialakított kétoldalú koprodukciós kapcsolatai tekintetében az egyezmény 2. cikk (4) bekezdése alkalmazásától eltekint. A második fenntartási forma pedig az adott állam számára lehetővé teszi, hogy a tisztán pénzügyi kisebbségi részvétel maximális határértékét a 9. cikk (1) a. bekezdésében előírányozottól eltérő szinten állapítsa meg.

Másfajta fenntartás nem köthető ki, illetve a korábban tett fenntartások részben vagy egészben visszavonhatóak.

Magyarország a fenntartásokkal nem kívánt élni.

21. cikk – Az egyezmény felmondása

A cikk arról rendelkezik, hogy bármely fél, bármikor felmondhatja az egyezményt az Európa Tanács Főtitkárának címzett értesítéssel.

22. cikk - Értesítések

A cikk rendelkezik azokról az eseményekről, amelyekről az Európa Tanács főtitkára köteles az Európa Tanács tagállamait, valamint az egyezményhez csatlakozott vagy csatlakozásra meghívott valamennyi államot, illetve az Európai Gazdasági Közösséget értesíteni.

I. Függelék – Kérelmezési eljárás

Az I. Függelék arról rendelkezik, hogy ahhoz, hogy a koprodukciókban részt vevő filmgyártók részesülhessenek az egyezmény által meghatározott kedvezményekből, a forgatás megkezdése előtt két hónappal kérelmezniük kell a koprodukciós minősítés megadását. Kérelmükhöz a Függelékben felsorolt okmányokat kell csatolniuk.

II. Függelék

Tekintettel arra, hogy az egyezmény célja európai koprodukciós filmalkotások létrehozása, szükséges volt e koncepció minél objektívebb meghatározása a koprodukciókban részt vevő felek európaiságára alapozva. A Függelék meghatározza az egyezmény részes feleinek az alkotáshoz nyújtott általános hozzájárulásának mértékét (pontokban kifejezve), három fő alkotói csoportra fókuszálva: alkotói csoport, előadói csoport, valamint a műszaki csoport. Az első csoportban egyenlő súllyal szerepel a rendezői és a forgatókönyvírói munka. Az előadói csoportban a főszerep, a további szerep és a mellékszerep meghatározások azt tükrözik, hogy egy-egy színész hány nap forgatáson vett részt. A műszaki csoporton belül alapvetően a stúdió helyszínéért jár a pont, a külső helyszínt csak abban az esetben pontozzák, ha az alkotást nem kísérik stúdiómunkálatok.

3. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

4. §-hoz

Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedések végrehajtásáról a kultúráért felelős miniszter gondoskodik.

5. §-hoz

A nemzetközi szerződésekről szóló 2005. évi L. törvény 7. § (3) bekezdés b) pontjában, valamint a 9. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel indokolt az Európa Tanács keretében 1992. október 2-án létrejött európai filmkoprodukciós egyezmény kihirdetéséről szóló 7/1998. (I. 23.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezése.